

UREDBU

O SELEKTIVNOM PRIKUPLJANJU, PAKOVANJU I OZNAČAVANJU OTPADA

Opće odredbe

Član 1.

Ovom Uredbom propisuju se mjere za selektivno prikupljanje, identificiranje, skladištenje, pakovanje i označavanje otpada prije odlaganja, transporta ili prenosa do drugog lica nadležnog za povrat komponenti ili odlaganje i to na način koji štiti ljudsko zdravlje, okolinu, podstiče povrat komponenti i ponovno korištenje otpada.

Odredbe čl. 14-26. ove Uredbe primjenjuju se samo na generatore ("proizvođače"), vlasnike, prikupljače, prevoznike rabljenih mazivih ulja, te preduzeća i pojedince koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja.

Član 2.

Ova Uredba ne odnosi se na:

- 1) kućni otpad;
- 2) otpad koji se ne proizvodi u domaćinstvima ali je isti kao ili veoma sličan po svojoj prirodi kućnom otpadu, u kojem slučaj proizvođači otpada su dužni da ga predaju komunalnim preduzećima za otpad u skladu sa članom 25, stav 3, Zakona o upravljanju otpadom;
- 3) otpad proizveden u zdravstvenim ustanovama;
- 4) otpad koji je odložen ili iz kojeg je obavljen povrat komponenti ili koji je skladišten kod operatera koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu (u daljnjem tekstu: dozvola).

Prikupljanje i skladištenje otpada prije transporta, povrata komponenti ili odlaganja

Član 3.

Proizvođači otpada prikupljaju otpad koji se javlja na njihovom području ili koji rezultira direktno od njihovih aktivnosti, a taj otpad trebaju skladištiti na određenoj(im) lokaciji/lokacijama prije njegovog odlaganja ili transporta, uključujući i prevoz do odgovornog lica za povrat komponenti ili odlaganje otpada.

Identifikacija otpada

Član 4.

Proizvođači otpada dužni su da identifikuje sve vrste otpada koje se proizvode u određenom postrojenju koristeći kao referentnu listu otpada iz Pravilnika o kategorijama otpada sa listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

Proizvođači su posebno dužni da identifikuje opasni otpad koji proizvodi.

Ako operater skladišti otpad za koji mu nije poznat sadržaj, dužni su da poduzme mjere koje uključuju detaljno ispitivanje i sprovođenje hemijske analize u cilju utvrđivanja karakteristika otpada.

Do utvrđivanja karakteristika otpad se tretira kao opasni otpad.

Postupanje sa otpadom i skladištenje otpada

^lan 5.

Proizvo|a~ ili vlasnik otpadnog materijala koji skladi{ti otpad prije njegovog prenosa, transporta, povrata komponenti ili odlaganja du`an je da obezbijedi da se otpad skladi{ti i po potrebi pakuje na slijede}i na~in:

- 1) otpad se ne smije prosuti ili rasuti kao rezultat tretiranja otpada ili prirodnih pojava;
- 2) te~ni otpad i procjedne vode se ne smiju ispu{tati u odvođe, vodene tokove ili okolno zemlji{te};
- 3) otpad mora biti obezbije|en od vandalizma, kra|e, manipulacije od strane neovla{tenih ljudi i `ivotinja ili bilo koje druge vrste nepravilnosti;
- 4) otpad ne smije ostavljati negativne posljedice na okolinu, niti smije biti uzrok uznemiravanja uslijed razvoja neprijatnih mirisa ili naru{avanja estetskih karakteristika krajolika.

Otpad materijal mora biti sigurno i bezbjedno skladi{ten u odgovaraju}im kontejnerima.

Razdvajanje i mije{anje otpada

^lan 6.

Otpad koji je namijenjen razli~itim preduze}ima za upravljanje otpadom ili koji }e biti izlo`en razli~itim aktivnostima upravljanja mora biti razdvojen.

Otpad se ne smije mije{ati ako bi takav postupak ometao ili sprije~io aktivnosti na povratu komponenti ve}ine ili cjelokupne koli~ine otpada.

Otpad koji se prikuplja po sistemu selektivnog prikupljanja otpada, potrebno je prethodno odvojiti od ostale koli~ine proizvedenog otpada.

Otpad koji u me|usobnom kontaktu izaziva hemijske reakcije mora se razdvojiti kako bi se sprije~ila hemijska reakcija u slu~aju curenja.

Pakovanje otpada

^lan 7.

Otpad koji se transportuje do drugog ovla{tenog lica po potrebi zahtijeva pakovanje u kontejner ili u ambala`u prethodno dogovorenu sa prevoznikom uzimaju}i u obzir vrstu vozila ili prevoznog sredstva kako bi otpadni materijal bio bezbjedan i ne bi se mogao prosuti ili raznijeti tokom prijevoza.

Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovla{tenog lica pakuje se u bezbjednu zatvorenu ambala`u koja mo`e da izdr`i optere}enje svakodnevnih upotrebe i umjerene uvjete skladi{tenja i koja sprje~ava da otpad do|e u kontakt sa okolinom, u skladu sa posebnim propisima o transportu opasnih roba.

Ambala`a i naljepnice moraju biti izra|ene od materijala koji ne reaguje na opasni otpad na na~in na koji bi predstavljali opasnost po ljudsko zdravlje i okolinu.

Ozna~avanje otpada

^lan 8.

Otpad koji se skladi{ti u zatvorenim kontejnerima ili koji se vizuelno ne mo`e identifikovati treba da bude ozna~ene natpisom (etiketom) sadr`aja.

Za opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica a koji posjeduje jednu od slijedećih karakteristika:

- 1) eksplozivan,
- 2) oksidirajući,
- 3) veoma zapaljiv,
- 4) nadražujući,
- 5) tetan,
- 6) toksičan,
- 7) kancerogen,
- 8) toksičan za reprodukciju,
- 9) korozivan,
- 10) mutageni,

11) ekotoksičan, ambalaža se obilježava nazivima opasnih supstanci koje prvenstveno čine otpad opasnim kao i odgovarajućim međunarodno priznatim simbolima i opisima opasnog otpada i standardnim frazama za obilježavanje rizika i sigurnosti (R i S fraze) koje se koriste u državama Evropske unije.

Ako se sastav ili karakteristike opasnog otpada u većoj mjeri ne razlikuju od supstanci koje čine otpad koji se proizvodi i ako se otpad skladišti u originalnoj ambalaži za navedenu supstancu, mogu se koristiti upozoravajuće naljepnice (etikete) / obilježja koja su već prisutna na ambalaži pod uvjetom da su popraćena ostalim neophodnim navedenim u stavu 2. ovog zakona.

Ako je sastav opasnog otpada nepoznat i ne može se sigurno utvrditi, ambalaža treba da sadrži naljepnicu "Opasan otpad, sastav nepoznat". U tom slučaju, upozoravajuća naljepnica mora sadržati simbole za opasni otpad "T" (toksičan) i "F" (lako zapaljiv) i R frazu R11-R23, R24, R25 kao i S frazu S1-S3, S7, S9 - S36, S37, S39.

Obilježja navedena u stavu 2. ovog zakona nisu potrebne za:

- 1) ambalažu za opasni otpad na kojoj su već prisutne upozoravajuće naljepnice po drugom sistemu obilježavanja pod uvjetom da ti natpisi pružaju iste informacije;
- 2) ambalažu za opasni otpad koja se koristi isključivo za transport otpada pod uvjetom da je ta ambalaža obilježena u skladu sa odredbama Nacrta Zakona o prijevozu opasnih materija BiH; ili
- 3) ambalažu za opasni otpad koji se odlučuje u prijemnim postrojenjima a koja je propisno obilježena sigurnosnim podacima.

Sva obilježja (etikete) na ambalaži moraju biti izražena na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, trebaju biti vodootporna i otporna na vanjske uvjete i utjecaje, trebaju pružiti odgovarajuće informacije o količini, sastavu i opasnim karakteristikama otpada, o mjerama predostrožnosti tokom tretmana otpada i o mjerama koje je neophodno preuzeti u slučaju nezgode.

Obilježje se stavlja na jednu ili više stranica ambalaže bilo to direktno na ambalažu ili na posebnu oznaku izrađenu za ove svrhe na način da bude horizontalno čitljivo ako je ambalaža u normalnom položaju.

Obilježje se stavlja na zajedničku ambalžu kada je potrebno na naljepnici navesti broj upakovanih jedinica u zajedničkom paketu.

U slučaju da nije moguće naljepiti naljepnicu direktno na ambalžu zbog njene veličine ili oblika, moguće je na ili uz ambalžu priložiti posebnu etiketu ili obilježje u plomču.

Transport otpada

Član 9.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije deponovati otpad ili svjesno dozvoliti da se otpad deponuje na bilo koju lokaciju ako ne posjeduje dozvolu i ako odlaganje nije u skladu sa odredbama iz dozvole.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije tretirati ili odlagati otpad ili svjesno uzrokovati ili svjesno dozvoliti tretiranje ili odlaganje otpada, ako navedene aktivnosti nisu u skladu sa odredbama iz dozvole, osim u slučaju da je količina ili vrsta otpada takva da nije potrebno posjedovati dozvolu za upravljanje otpadom.

Proizvođač ili vlasnik otpada smije prenositi otpad do treće osobe, ako je ta osoba ovlaštena da prevozi, skladišti, obnavlja ili odlučuje otpad navedene vrste ili sastava.

Prevoznik otpada je dužan preduzeti mjere koje treba osigurati:

- 1) da se otpad koji je poslan u odvojenim kontejnerima ne mijenja, i
- 2) da se oznake (etikete) održavaju u čistijem stanju do predaje pošiljke primaocu otpada.

Opasni otpad

Član 10.

Proizvođač ili vlasnik otpada koji transportuje opasni otpad do operatera unutar Federacije Bosne i Hercegovine mora osigurati da otpad bude praćen ispunjenim formularom koji je u prilogu 1 ove Uredbe (u daljnjem tekstu: transportna dokumentacija), a može se nabaviti u nadležnom kantonalnom ministarstvu za zaštitu okoliša.

Transportnu dokumentaciju potpisuju prevoznik otpada i primalac otpada.

U slučaju da isti prevoznik više puta prevozi slične vrste otpada za transport može obezbijediti jednu transportnu dokumentaciju koja važi za određeni period a najduže do 12 mjeseci.

Kopija transportne dokumentacije čuva se u arhivi prevoznika i primaoca otpada u periodu od dvije godine od dana transporta otpada.

U periodu iz stava 3. ovog člana prevoznik je dužan dostaviti transportnu dokumentaciju u roku od sedam dana od dana prijema pismenog zahtjeva kantonalnog ministra nadležnog za okoliš.

Za transport opasnog otpada za koji je obezbijena dokumentacija utvrđena propisom iz člana 32. stav 5. Zakona o upravljanju otpadom, ne obezbjeđuje se transportna dokumentacija iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Za potrebe transporta otpada pošiljalac, prevoznik i primalac otpada dužni su:

- 1) pošiljalac, prije predaje pošiljke prevozniku da ispuni dio A i dio D transportne dokumentacije u pet primjeraka;

2) prevoznik, kod preuzimanja po{iljke, da ispuni dio B i dio C transportne dokumentacije u pet primjeraka zajedno sa po{iljaocem;

3) po{iljalac da:

(a) preda prva ~etiri primjerka transportne dokumentacije prevozniku, i

(b) zadr`i preostali primjerak;

4) prevoznik da osigura da po{iljku sve vrijeme prati transportna dokumentacija i prilikom dostave po{iljke primaocu otpada, dati ~etiri primjerka;

5) primalac robe da, kod preuzimanja po{iljke:

(a) ispuni dio E u ~etiri primjerka,

(b) zadr`i jedan primjerak,

(c) vrati jedan primjerak prevozniku, koji zadr`ava ovaj primjerak,

(d) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadle`nom za okoli{ sa ~ijeg se podru~ja {alje po{iljka otpada i

(e) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadle`nom za okoli{ na podru~ju prijema po{iljke.

^lan 12.

Ukoliko primalac otpada odbije primiti po{iljku otpada du`an je:

1) upisati na dio E u svim primjercima transportne dokumentacije da po{iljka nije prihva}ena,

2) zadr`ati jedan primjerak transportne dokumentacije,

3) vratiti jedan primjerak transportne dokumentacije prevozniku,

4) dostaviti jedan primjerak transportne dokumentacije kantonalnom ministarstvu nadle`nom za okoli{ sa ~ijeg se podru~ja {alje po{iljka, i

5) dostaviti jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadle`nom za okoli{ na podru~ju prijema po{iljke;

Ukoliko primalac otpada odbije primiti po{iljku otpada po{iljalac je du`an osigurati da se po{iljka vrati po{iljaocu ili premjesti drugom primaocu otpada uz obezbje}enje nove transportne dokumentacije.

Po{iljalac je du`an, u roku od tri dana od dana vra}anja ili premje{tanja po{iljke drugom primaocu dostaviti pismeni izvje{taj kantonalnom ministarstvu nadle`nom za okoli{ sa ~ijeg se podru~ja {alje po{iljka otpada.

^lan 13.

U prilogu ove Uredbe nalazi se formular za transportnu dokumentaciju.

^lan 14.

Rabljena ulja

Definicije

Pojam *Rabljeno ulje* označava otpadni proizvod iz aplikacija mazivih ulja, čije izvorne karakteristike su se u toku upotrebe, skladištenja ili prevoza u tolikoj mjeri promijenile da više nije prikladno za izvorno namijenjene primjene.

Tretman (obrada) ili zbrinjavanje rabljenih ulja uključuje metode reprocesuiranja, regeneracije, sagorijevanja u cilju energetskog iskorištavanja i spaljivanje u spalionicama opasnog otpada.

Reprocesuiranje označava uklanjanje nerastvorljivih kontaminata i proizvoda oksidacije iz rabljenog ulja putem zagrijavanja i jednostavnih hemijskih ili mehaničkih operacija, kao što su taloženje, filtracija, dehidratacija ili centrifugiranje.

Regeneracija ili rerafinacija označava proizvodnju baznih ulja iz rabljenih ulja pomoću kompleksnijih procesa koji uklanjaju kontaminante, proizvode oksidacije i degradacije mazivih ulja, te aditive.

Skrajevica PCB/PCT označava polihlorirane bifenile, polihlorirane terfenile, monometiltetrahlorodifenilmetan, monometildihlorodifenilmetan, monometildibromodifenilmetan, kao i smjese koje sadrže bilo koju od ovih supstanci u koncentracijama većim od 0,005 % (maseni procenat).

Član 15.

Rabljena ulja se prema sadržaju kontaminata svrstavaju u slijedeće kategorije:

1) I kategorija - rabljena motorna ulja, hidraulična ulja, ulja za zupčaste prenosnike, ulja za turbine i kompresore *mineralne uljne osnove*, sa ukupnim sadržajem halogena od maksimalno 2g/kg i ukupnim sadržajem PCB/PCT od maksimalno 20 mg/kg (ppm). Ukoliko je to moguće, ulja ove kategorije je najbolje podvrgnuti regeneraciji. Ukoliko to nije moguće, takva ulja se mogu sagorijevati kao gorivo, pri čemu operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima, ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada.

2) II kategorija - rabljena ulja sa sadržajem PCB/PCT većim nego ulja II Kategorije, a koja se mogu regenerirati, sagorijevati kao gorivo ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada, u zavisnosti od primijenjene tehnologije i uz odobrenje operatera postrojenja ovlaštenog za takav tretman. Regeneracija takvih ulja je dozvoljena samo ako primijenjeni proces regeneracije omogućuje da se sadržani PCB/PCT unište ili da se njihov rezultirajući sadržaj u regeneriranim uljima smanji tako da ne premašuje 50 ppm. Ako se ulje ove kategorije čeli sagorijevati kao gorivo, njegov maksimalni sadržaj PCB/PCT ne smije prekoračiti 50 ppm, a operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima.

4) III kategorija - rabljena maziva nepoznatog porijekla ili sastava, rabljena ulja iz procesa obrade metala, te transformatorska ulja sa sadržajem PCB/PCT većim od 50 mg/kg (ppm), koja se moraju spaljivati u propisnim spalionicama opasnog otpada uz potpuno uklanjanje rezultirajućih toksičnih gasova i punu kontrolu temperature spaljivanja, vremena retencije (zadržavanja) i turbulencije.

Član 16.

Rabljeno ulje jedne kategorije ne smije se miješati sa rabljenim uljima drugih kategorija, niti sa gorivima, glikolima (antifriz), rastvaračima, poljoprivrednim hemikalijama, tečnostima za košnice, vodom, opasnim supstancama poput PCB/PCT, supstancama koje sadrže ili se sumnja da sadrže PCB/PCT u koncentracijama većim od 50 mg/kg (kao u slučaju nekih ulja korištenih kod transformatora, električnih kondenzatora ili hidrauličnih sistema), osim ako je to zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Ovo je prvenstveno primjenjivo u slučaju propisnog spaljivanja smjesa ulja I, II i III kategorije u spalionicama opasnog otpada. Ukoliko nije poznato kojoj kategoriji pripadaju rabljena ulja, potrebno je svaku pojedinu vrstu ulja (npr. motorna ulja, hidraulična ulja, itd.) skladištiti odvojeno, osim ako je njihovo miješanje zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

^lan 17.

Generatori rabljenih ulja du`ni su prikupiti minimalni procenat generiranih rabljenih ulja prema slijede}oj tabeli:

Vrsta rabljenih ulja	Minimalna koli~ina koja se mora prikupiti (%)
Motorna ulja	45
Ulja za zup~aste prenosnike	75
Hidrauli~na ulja	75
Ulja za turbine	80
Ulja za kompresore	50
Elektroizolaciona ulja (ulja za elektri~ne transformatore, kondenzatore, i sl.)	80
Ulja za prenos topline	70
Ulja za obradu metala (uklju~uju}i emulziona ulja)	50
Ulja za klizne staze	20

^lan 18.

Generatori rabljenih ulja moraju nadle`nom organu koji je izdao njihovu okolinsku dozvolu ili dozvolu za upravljanje otpadom do 1. marta svake godine dostaviti izvje{taj sa podacima o koli~inama i vrstama (ili kategorijama) rabljenih ulja koja su prikupili u toku prethodne godine.

Odredba stava 1. ovog ~lana ne odnosi na doma}instva.

^lan 19.

Generatori rabljenih ulja mogu sa drugim subjektima sklopiti ugovor o prikupljanju rabljenih ulja u njihovo ime.

^lan 20.

Generatori, vlasnici, prikuplja~i, prevoznici rabljenih ulja, kao i preduze}a ili pojedinci koji provode operacije kona~nog zbrinjavanja rabljenih ulja, moraju voditi mjese~nu evidenciju koli~ina i vrsta rabljenih ulja s kojima rade.

Evidencija se mora ~uvati najmanje 5 godina.

Odredbe st. 1. i 2. ovog ~lana ne odnose se na doma}instva.

^lan 22.

Svi kontejneri sa sadr`ajem rabljenog ulja moraju biti ozna~eni natpisom ili etiketom sa navodom: "RABLJENO ULJE _____ (vrsta ili kategorija)" ili "RABLJENO _____ (vrsta) ULJE".

^lan 22.

Preduze}a ili pojedinci koji skladi}te rabljena ulja moraju ~uvati dva uzorka od po 1 litar od svake pojedina~ne koli~ine rabljenog ulja skladi}tene u odvojenim kontejnerima.

Uzorci se moraju dr`ati u jasno ozna~enim plasti~nim ili ~eli~nim kontejnerima.

Etiketa mora sadr`avati podatke o porijeklu, datum prijema, vrsti ili kategoriji rabljenog ulja.

Kontejneri (kanisteri i sl.) i naprave za uzimanje uzoraka moraju biti odr`avani ~isti u cilju spre~avanja kontaminacije uzorkovanog ulja.

^epovi kontejnera/kanistera moraju osiguravati dobro zaptivanje.

Odredba ovog ~lana ne odnosi na doma}instva.

^lan 23.

Svako skladi{tenje, prevoz ili tretman rabljenog ulja mora biti propra}en odgovaraju}om dokumentacijom sa navodom klju~nih fizi~kih i hemijskih svojstava rabljenog ulja, {to uklju~uje najmanje temperaturu plami{ta, sadr`aj PCB/PCT i halogena (hlor, brom, flour).

Odredba stava 1. ovog ~lana ne odnosi se na skladi{tenje rabljenih ulja u doma}instvu.

^lan 24.

Centri za prikupljanje ili stanice za transfer rabljenih ulja moraju biti jasno ozna~eni postavljanjem oznake sa slovima dimenzija najmanje 20 x 30 cm.

^lan 25.

Prikupljanje, prevoz i tretman, tj. zbrinjavanje rabljenih ulja mogu obavljati samo preduze}a ili pojedinci koji posjeduju okolinsku ili dozvolu za upravljanje otpadom.

Pojedina~ni transfer rabljenih mazivih ulja iz doma}instava do centara za prikupljanje ili transfer stanica je izuzet od obaveze posjedovanja dozvole.

^lan 26.

Nepridr`avanje odredaba ove Uredbe, a naro~ito onih koji se odnose na obavezu spre~avanja mije{anja ulja razli~itih kategorija, obavezu vojenja evidencije i ~uvanja uzoraka, obavezu osiguravanja odgovaraju}eg ozna~avanja kontejnera, kao i nedostavljanje ta~nih podataka o sadr`aju rabljenog ulja daljim primaocima ulja (u slu~aju preuzimanja radi transfera ili tretmana), podlije`u sankcioniranju u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

^lan 27.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

V broj 362/06
29. juna 2006 godine
Sarajevo

Premijer
dr. **Ahmet Had`ipa{i}**, s. r.